

คุณแม่ตั้งครรภ์มีโอกาสเสี่ยงคลอดก่อนกำหนด

- หนึ่งในสาเหตุต่างๆที่ทำให้เจ้าตัวน้อยต้องเข้ารับ การรักษาในหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคือ การคลอดก่อน กำหนด นั่นคือการคลอดก่อนครบ สัปดาห์ที่ ๓๗ ของการตั้งครรภ์ เนื่องมาจากอายุและ โรคประจำตัวของมารดา ความผิดปกติของโครโมโซม รวมถึงกรรมพันธุ์และอื่น ๆ ดังนั้นการฝากครรภ์ใน โรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทาง เครื่องมือเทคโนโลยี ที่ครบครัน ที่สำคัญคือมีหน่วยดูแลทารก แรกเกิด วิกฤตคอยดูแล ย่อมช่วยให้คลอดเจ้าตัวน้อยได้อย่าง ราบรื่น

เมื่อไหร่เรียกคลอดก่อนกำหนด???

เป็นภาวะการคลอดก่อนอายุครรภ์ ครบ ๓๗ สัปดาห์ ซึ่งทารกเหล่านี้ถึงแม้ว่าอวัยวะต่าง ๆ ครบ สมบูรณ์ แต่การทำงานของอวัยวะทุกส่วนยังไม่ดี เท่าทารกครบกำหนด ซึ่งช่วงหลังคลอดมักต้องการ การ ดูแลเป็นพิเศษและต้องอยู่รักษาในโรงพยาบาล นานกว่า ปกติ

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดก่อนกำหนด

๑. มารดา

- อายุของมารดา มารดาอายุน้อยเกินไป คือน้อยกว่า ๑๘ ปี หรือมารดาที่อายุมากเกินไป คือมากกว่า ๓๕ ปี ถือว่า มีความเสี่ยงที่อาจคลอดก่อน กำหนด

- มดลูกขยายตัวมากเกินไป เช่น ครรภ์แฝด ภาวะ น้ำคร่ำมากกว่าปกติ เป็นต้น มดลูกมีความ ผิดปกติแต่กำเนิด เช่น ปากมดลูกสั้น -การอักเสบใน ช่องคลอด -ฟิ่นฟู และการอักเสบของเหงือก - ต่อมเหงื่อ สูบบุหรี่ยุติในขณะตั้งครรภ์

๒. บุตรในครรภ์ หากบุตรในครรภ์มีความผิดปกติ ของ โครโมโซมหรือมีภาวะติดเชื้ จะทำให้มารดามี อาการเจ็บ ท้องคลอดก่อนกำหนดได้

สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

- ปวดหลังช่วงล่างหรือบริเวณเอว เป็น ต่อเนื่อง หรือเป็นๆหายๆ แม้จะเปลี่ยนท่าทาง -เจ็บท้องต่อเนื่อง ๔ ครั้งใน ๒๐ นาที หรือ อาจเกิด เป็นระยะ ๆ เนื่องจากการหดตัวของมดลูก - มีมูกหรือหรือเลือดออกทางช่องคลอด - รู้สึกลูกดิ้นน้อยกว่าปกติ - บวมและความดันโลหิตสูงขึ้น อาจเป็น สัญญาณหนึ่งของครรภ์เป็นพิษ

การตรวจเช็คคลอดก่อนกำหนด

๑. ตรวจภายใน โดยพิจารณาจากการ เปลี่ยนแปลงของปาก มดลูก ความกว้าง ระยะห่าง ขนาดตัวและตำแหน่งทารกใน ครรภ์ เพื่อประเมิน ความเสี่ยงในการคลอดก่อนกำหนด

๒. ตรวจ Untrasound เพื่อวัดความยาว และดูรูปร่างของ ปากมดลูกในการประเมินภาวะครรภ์ เสี่ยงและโอกาสคลอดก่อนกำหนด

๓. เจาะตรวจน้ำคร่ำ เพื่อตรวจสอบความ สมบูรณ์ของทารกและภาวะติดเชื้อต่าง ๆ

อันตรายเมื่อเด็กคลอดก่อนกำหนด

หากทารกคลอดก่อนกำหนดจะเกิดการ

เปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติและส่งผลกระทบต่อระบบร่างกาย ดังนี้

-**ปอด** พบปัญหาเรื่องการขาดสารลดแรงตึงผิวได้ใน ทารก คลอดก่อนกำหนด ทำให้ถุงลมแฟบ ทารกจะมี อาการหายใจ หอบและอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

-**หัวใจ** อาจมีปัญหาที่เส้นเลือดที่เชื่อมต่อระหว่างเส้น เลือดแดงใหญ่ที่ออกจากหัวใจเพื่อไปเลี้ยงร่างกายกับ เส้นเลือดที่ ไปสู่ปอดยังเปิดอยู่ (PDA) ทำให้มีเลือด ผ่านไปสู่ปอดมากเกินไป ผลให้ทารกหายใจหอบและเกิด ภาวะหัวใจล้มเหลวได้

-**สมอง** ทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๑,๕๐๐ กรัม มีความ เสี่ยงที่จะมีเลือดออกในสมอง เนื่องจากเส้นเลือด เปราะแตกง่าย

- **ลำไส้** มีความเปราะบางมากกว่าปกติ การย่อยและการดูดซึมอาหารยังไม่ดีนัก ทำให้ต้องให้นมที่ละน้อยๆ และอาจต้องให้สารอาหารทางหลอดเลือดดำร่วมด้วย

- **ดวงตา** จอประสาทตายังไม่สมบูรณ์ หลังเกิดอาจมีการพัฒนาของเส้นเลือดขอประสาทตาผิดปกติ ซึ่งถ้าเป็นรุนแรง อาจส่งผลต่อการมองเห็นของทารกได้

- **หู** มีโอกาสเสี่ยงที่จะบกพร่องของการได้ยิน โดยเฉพาะทารก ที่มีปัญหาหลายๆอย่าง

- **การติดเชื้อ** ทารกที่คลอดก่อนกำหนดมักติดเชื้อง่าย เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันทำงานได้ไม่เต็มที่

นอกจากนี้ในระยะยาวอาจจะมีผลต่อความบกพร่องทางสติปัญญา พฤติกรรม พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ดังนั้นการได้รับการดูแลโดยกุมารแพทย์สาขาทารกแรกเกิดและปริกำเนิดที่พร้อมดูแล ๒๔ ชั่วโมง โรงพยาบาลที่มี หน่วยทารกแรกเกิดวิกฤตจึงมีความสำคัญมาก เพราะทารก คลอดก่อนกำหนดจะได้รับการดูแลที่ถูกต้องเพื่อกลับไปใช้ ชีวิตและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด สิ่งสำคัญคือ ป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น โดยกุมารแพทย์สาขา ทารกแรกเกิดและปริกำเนิดจะให้การดูแล ดังนี้

- พุดคุยรายละเอียดพร้อมให้คำแนะนำพ่อแม่อย่างใกล้ชิด -ดูการหายใจของทารกและติดตามอาการอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากทารกบางรายจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

- ควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้เหมาะสม

- ตรวจสอบเลือดเท่าที่จำเป็น

- ดูแลการทานนมของทารกให้มีปริมาณเพียงพอกับความ ต้องการที่ควรได้รับ สนับสนุนเรื่องนมแม่

- ดูแลรักษาทารกจนมีน้ำหนักมากกว่า ๒,๐๐๐ กรัม จึงสามารถกลับบ้านได้

- เตรียมความพร้อมให้คุณแม่ก่อนกลับบ้าน

แผนปฏิบัติการสัมพันธ์

โครงการ

สร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ด้วยความปรารถนาดีจาก
จัดทำโดย

ฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข
องค์การบริหารส่วนตำบลจำป่าโมง
อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี
โทร. ๐๔๒ - ๑๕๑๐๖๖